

KLAGANDE

Försäkringskassan

MOTPARTGod man: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]**ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE**Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 22 juli 2015 i
mål nr 24923-14, se bilaga A**SAKEN**

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

1. Kammarrätten avslår yrkandet om muntlig förhandling.
2. Kammarrätten bifaller överklagandet och upphäver förvaltningsrättens dom samt fastställer Försäkringskassans beslut av den 6 oktober 2014.
3. Kammarrätten fastställer förvaltningsrättens sekretessförordnande.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan yrkar att kammarrätten upphäver förvaltningsrättens dom och fastställer Försäkringskassans beslut av den 6 oktober 2014. Försäkringskassan anför bl.a. följande. Det framgår inte av utredningen att [REDACTED] kramper är av sådan art att det finns skäl att frångå huvudregeln att dubbel assistans bara ska beviljas för de aktiva insatserna. Det är inte fråga om några allvarliga hälsorisker eller livräddande insatser enligt vad som anförts. Att kramperna inte kan förutses saknar betydelse. Vidare måste det förutsättas att den dagliga verksamheten har sådana resurser att personalen kan hjälpa [REDACTED] [REDACTED] assistent att bryta de kramper som uppstår under deltagande i verksamheten. Den första assistenten torde dessutom frigöra resurser för verksamheten. Personlig assistans ska inte ersätta de skyldigheter skolhuvudmannen har. Det är således kommunens, eller i nu förevarande fall det brukarkooperativ som anordnar den dagliga verksamheten, ansvar att under pågående verksamhet tillgodose behovet av ytterligare personal utöver den enkla assistans som redan är beviljad.

[REDACTED] bestrider ändring och yrkar på nytt muntlig förhandling. Han anför samma omständigheter som i förvaltningsrätten och tillägger i huvudsak följande. Hans behov av assistans har varit oförändrat i över ett decennium och enligt Försäkringskassans riktlinjer ska tidigare bedömningar godkännas om ingen förändring av behovet har skett. Alla personer med medicinsk utbildning som träffat honom har bekräftat att han behöver dubbel assistans under dygnets alla timmar, inklusive under daglig verksamhet. Den enda som har en avvikande åsikt är Försäkringskassans försäkringsläkare. Kammarrätten bör inte tillskriva en läkare som inte har träffat honom högre trovärdighet än behandlande docent och överläkare. Två personer som känner honom och hans kropp väl behöver hjälpa till att bryta kramperna. En assistent har inte möjlighet att i samband med en kramp instruera någon hur krampen ska brytas,

utan åtgärder måste ske omedelbart. Personalen på den dagliga verksamheten kan således inte hjälpa honom. Med hjälp av sin personliga assistans har han lyckats skapa ett liv med möjlighet att delta i samhället utifrån sina förutsättningar.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Muntlig förhandling

Av 9 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) framgår att muntlig förhandling ska hållas i kammarrätten om enskild som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar mot det. [REDACTED] har även tidigare yrkat att muntlig förhandling ska hållas i målet. I beslut den 15 oktober 2015 avslog kammarrätten yrkandet. Kammarrätten finner inte skäl att nu göra en annan bedömning. Yrkandet om muntlig förhandling ska därför avslås.

Assistansersättning

I målet är ostridigt att [REDACTED] är i behov av personlig assistans dygnet runt och att han för detta behov ska beviljas assistansersättning. Fråga i målet är om [REDACTED] är i behov av två personliga assistenter utöver de 39,156 timmar per vecka för dubbel assistans som anges i Försäkringskassans beslut.

Kammarrätten konstaterar att [REDACTED] har ett omfattande hjälpbehov till följd av sin funktionsnedsättning. Emellertid ger de läkarintyg och annan utredning som presenterats i målet inte tillräckligt stöd för att [REDACTED] har behov av dubbel assistans i större omfattning än vad som motsvaras av den ersättning som beviljats honom av Försäkringskassan. Med hänsyn härtill ska överklagandet bifallas och Försäkringskassans beslut av den 6 oktober 2014 fastställas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

Magnus Ekman
lagman
ordförande

Anders Jonsson
kammarrättsråd
referent
(skiljaktig)

Susanne Ericson
kammarrättsråd

/Anna-Klara Brage
föredragande

Skiljaktig mening

Det kan inledningsvis konstateras att [REDACTED] under åtminstone tolv års tid har ansetts vara i behov av två personliga assistenter dygnet runt och att hans funktionshinder inte har förändrats, i vart fall inte till det bättre. Det i målet befintliga medicinska underlaget innehåller ingen uttrycklig uppgift om behovet av två assistenter i samband med [REDACTED] kramper. Docenten och överläkaren [REDACTED] vid Karolinska Universitetssjukhuset, neurologkliniken anger emellertid i läkarutlåtande den 20 maj 2015 som sammanfattning av det medicinska tillståndet bl.a. att situationen är svår att hantera för en vårdare. [REDACTED] far och gode man samt hans personliga assistenter har vidare på ett ingående sätt beskrivit [REDACTED] behov av två assistenter för att bryta de kramper han drabbas av. Varken det medicinska underlaget eller utredningen i övrigt ger skäl att ifrågasätta dessa uppgifter, vilka kommer från människor som känner [REDACTED] och hans förutsättningar väl och deras uppfattning överensstämmer med hur [REDACTED] behov av assistans har ansetts se ut tidigare. Det medicinska underlaget visar vidare att kramperna är frekvent förekommande och att de inte kan förutses, samt att de ger [REDACTED]

mycket stort obehag. Kramperna får därför anses innebära sådana allvarliga hälsorisker att [REDACTED] är i ständigt behov av två personer i sin närhet.

Behovet av två närvarande personer gör sig gällande även under den tid [REDACTED] vistas i daglig verksamhet. Frågan är om behovet där ska tillgodoses genom två personliga assistenter eller, såsom Försäkringskassan har gjort gällande, genom att personal på den dagliga verksamheten bistår en personlig assistent. Enligt min uppfattning kan det inte falla inom ramen för den dagliga verksamhetens ansvar att häva sådana kramper som det nu är fråga om. Insatserna måste betraktas som alltför resurskrävande för en verksamhet som även ska tillgodose övriga deltagares behov och utredningen visar dessutom att insatserna kräver både erfarenhet och kunskap. I förevarande fall talar därutöver starka integritetsskäl för att vissa av de hygiennära uppgifter som [REDACTED] assistenter hjälper honom med även i den dagliga verksamheten bör genomföras av personer som känner [REDACTED] och hans behov väl. Mot bakgrund av det anförda anser jag att det finns särskilda skäl för att bevilja [REDACTED] dubbel assistansersättning även under den tid han vistas i daglig verksamhet. Försäkringskassans överklagande ska enligt min mening därför avslås.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 30

DOM
2015-07-22
Meddelad i
StockholmMål nr
24923-14**KLAGANDE**

[REDACTED]

God man: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

MOTPARTFörsäkringskassan
Processjuridiska enheten
103 51 Stockholm**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Försäkringskassans beslut 2014-10-06, se bilaga 1

SAKEN

Assistansersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och beslutar att [REDACTED] från och med den 1 november 2014 ska beviljas assistansersättning med i genomsnitt 304,5 timmar per vecka under sex månader.

Förvaltningsrätten förordnar att bestämmelsen om sekretess i 28 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska vara tillämplig även i fortsättningen för uppgifter som lagts fram vid den muntliga förhandlingen inom stängda dörrar och som inte tagits in i denna dom.

Dok.Id 613438

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00 E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Försäkringskassan beslutade vid omprövning den 6 oktober 2014 att inte ändra sitt tidigare beslut att bevilja [REDACTED] assistansersättning med i genomsnitt 207,17 timmar per vecka under sex månader. [REDACTED] var tidigare beviljad assistansersättning med i genomsnitt 304,5 timmar per vecka under sex månader. Skälen för beslutet framgår av bilaga 1.

[REDACTED] yrkar att han även fortsättningsvis ska ha rätt till assistansersättning med i genomsnitt 304,5 timmar per vecka under sex månader. Han anför i huvudsak följande. En neddragning av antalet timmar assistans i sådan omfattning som Försäkringskassan beslutat om medför en mycket stor och omfattande förändring i hans liv. Det har funnits goda skäl för att han tidigare under tio års tid har varit beviljad dubbel assistans under 19,5 timmar per dygn och att han varit beviljad dubbel assistans även under daglig verksamhet. Hans behov av assistans är oförändrat sedan tidigare bedömning av Försäkringskassan och förvaltningsrätten, vilket framgår av det medicinska underlaget i målet.

Han har omfattande behov av dubbel assistans. Han har återkommande kramper som är jämförbara med epileptiska anfall där två personer behöver assistera honom. Hans kramper kan uppstå när som helst och behöver hanteras direkt, annars utsätts han för stora risker. Enligt hans läkares bedömning ska kramperna ses som epileptiska anfall. Han har också en stark infektionskänslighet som ytterligare förstärker hans behov av att få och samma personer assisterar honom. Dessa faktorer har Försäkringskassan inte närmare berört i sitt beslut. Han lever ett aktivt liv dygnet runt. Dagtid med många aktiviteter utanför hemmet på ställen där det innebär stor fara för att han ska skada sig om en ensam assistent ska lyfta honom som väger 50 kg ur rullstolen. Nattetid har han spänningar och kramper. Hans kramper är en rest av spädbarnskramper som inte kunnat medicineras bort. Om han inte får hjälp att bryta kramperna i tid så går han upp i brygga och börjar skrika.

Det liv han lever med två assistenter är inget lyxliv utan en nödvändighet för att överleva och kunna delta i samhället. Utan dubbel assistans kan han inte längre delta i sin dagliga verksamhet. Personalen på verksamheten är till för verksamhetens innehåll och inte för att utföra det arbete hans assistenter utför. Att han behöver dubbel assistans är en bedömning som gjorts av hans sjukgymnast, arbetsterapeut och läkare och den borde väga tyngre än en bedömning av en försäkringsmedicinsk rådgivare som aldrig träffat honom. – [REDACTED] ger in en skrivelse från en av sina personliga assistenter samt läkarintyg daterat den 20 maj 2015.

Försäkringskassan vidhåller sitt beslut och anför i huvudsak följande. Försäkringskassan har hört försäkringsmedicinsk rådgivare (FMR) i målet. FMR menar att det inte finns något medicinskt som talar för att spasticiteten och barndomsreflexerna skulle röra sig om epileptiska anfall, utan att det rör sig om just uttalad spasticitet/reflexer. FMR menar också att det inte finns något i det medicinska underlaget som visar att åtgärdande av spasticiteten kräver dubbel assistans. FMR:s bedömning är att det inte finns behov av dubbel assistans i vidare omfattning än det som Försäkringskassan beslutat om i det överklagade beslutet. Inget läkarintyg förändrar inte denna bedömning. Intyg från fysioterapeut samt arbetsterapeut styrker inte att det behövs manuell manipulering vid kramper. – Försäkringskassan har gett in yttranden från FMR till stöd för sin inställning.

Förvaltningsrätten har genom interimistiskt beslut den 24 oktober 2014 bestämt att [REDACTED] fr.o.m. den 1 november 2014 även fortsättningsvis ska beviljas assistansersättning med i genomsnitt 304,5 timmar per vecka under sex månader, till dess rätten beslutar något annat eller avgör målet slutligt.

Förvaltningsrätten har den 25 maj 2015 hållit muntlig förhandling inom stängda dörrar i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Aktuella bestämmelser anges i det överklagade beslutet, se bilaga 1.

Arbetsterapeuten [REDACTED] har den 22 maj 2014 uppgett bl.a. följande. [REDACTED] har problem med både fin- och grovmotorik. Han har PEP-mask och svårt att andas. Han behöver hjälp av två personer vid alla förflyttningar. När han ska till sin rullstol måste man vara två eftersom en måste sköta lyften och den andra måste se till att han placeras rätt i den formgjutna rullstolen. Han måste också ha hjälp av två personer för att få på liggortoser, för att placeras i ståskal samt vid blöjbyte.

I läkarintyg den 13 augusti 2014 av [REDACTED] anges bl.a. följande. [REDACTED] är helt ADL-beroende. Han förflyttas med lift. Han har en grav livslång flerfunktionsnedsättning med ett uttalat rörelsehinder och utvecklingsstörning. Han har också astma som behandlas med inhalationer. Trots medicinering via baklofenpump för att reducera muskelspänning/kramper har [REDACTED] dagliga kramper som bedöms snarast som uttalad spasticitet. Frekvensen varierar något. Han har aldrig en helt krampfri dag. De dagar han är som sämst har han enligt uppgift nästan ständiga muskelkramper. Dessa har också föranlett akutvårdsbesök och slutenvårdsvistelser. Kramperna har oftast karaktären av reflexmönster som kvarstår från barndomen. När kramperna kommer måste man försöka hjälpa honom att bryta dessa. Detta görs bl.a. genom att en annan person försöker sträcka armen, få musklerna att slappna av, vrider huvudet tillbaka mot normalläget och böjer det. Övriga uppgifter i hemmet måste ofta brytas för att man måste ta hand om hans kramper eller andra hastigt påkommande behov. Då man aldrig kan veta när dessa kramper kommer behöver någon ha ständig uppsikt över honom.

I en skrivelse från [REDACTED] personliga assistent [REDACTED] anges bl.a. följande. Den viktigaste anledningen till att [REDACTED] ska ha dub-

bel assistans är hans kramper. När han mår dåligt, t.ex. har ont i magen, har sömnbrist eller är sjuk får han kramper i hela kroppen. Eftersom han inte kan prata är det omöjligt att förutspå när kramperna kommer. Det svårt att beskriva hur stark han är i de kramperna och hur våldsamma de är. Hans kropp blir till en båge som spänns bakåt och han kvider av smärta. Assistenternas uppgift är då att med egen styrka försöka bryta dessa kramper. Det är helt omöjligt för en person att göra detta. Detta är väldigt farligt för [REDACTED] Utan dubbel assistans skulle han plågas och risken att få livshotande skador skulle vara stor.

I läkarintyg av [REDACTED] daterat den 20 maj 2015 anges bl.a. följande. [REDACTED] hade som barn anfall med kramper uppträdande mellan vakenhet och sömn – huvudsakligen vid insomnandet. EEG ska ha visat epileptisk aktivitet. Han har provat en rad antiepileptika utan effekt men får god effekt av Diazepam. Kramperna leder till svårigheter att somna även vid användande av sömnmedel. Får efteråt en snarkande andning om attackerna är kraftigare, stödande en misstanke om epileptisk genes. Vid anfallsregistrering med EEG och video i mars 2015, varvid 9 episoder fångades, kunde inte någon samtidigt epileptisk aktivitet noteras på EEG. – [REDACTED] sitter i rullstol och behöver hjälp med allt. Han saknar språk och har ingen användbar motorik. Han får krampanfall framför allt vid insomnandet och är svår att hantera för en vårdare.

Försäkringskassan har gett in två yttranden från FMR [REDACTED] [REDACTED] som ligger till grund för myndighetens inställning i målet och som förvaltningsrätten tagit del av. I det senaste yttrandet den 9 juni 2015 anges bl.a. följande. De episoder som beskrivs i läkarintyget den 20 maj 2015 är sannolikt av det slag som tidigare diagnosticerats vara spasticitet/ barndomsreflexer. Det framgår inte någon art och grad av episoderna eller om det var nödvändigt att hantera episoderna manuellt av någon person, en eller två. Det framgår inte att krampanfallen som beskrivs svåra att hantera av en person i intyget observerats av intygsskrivande läkare, utan det är

sannolikt en uppgift som läkaren fått berättad för sig. Det framgår också av intyget att Diazepam har god effekt. Det framkommer inte av intyget någon observerad kramp eller spasticitet som av närvarande vårdgivare tas om hand manuellt och som kräver två vårdare för att hantera.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Utredningen i målet visar att [REDACTED] har stora och varaktiga funktionshinder som medför ett omfattande vårdbehov. Försäkringskassan har också beviljat honom personlig assistans för sina grundläggande behov hela dygnet av en person samt dubbel assistans under 39,156 timmar per vecka. Frågan i målet är om [REDACTED] på grund av sitt funktionshinder har rätt till dubbel assistans under ytterligare tid. [REDACTED] hävdar att han behöver dubbel assistans under all vaken tid, dvs. under 19,5 timmar per dygn.

Förvaltningsrätten anser att det som kommit fram i utredningen visar att [REDACTED] har ett behov av dubbel assistans som överstiger vad Försäkringskassan har beviljat honom. Till grund för denna bedömning lägger förvaltningsrätten främst de uppgifter som framkommit om de kramper som [REDACTED] återkommande drabbas av och som av läkare har beskrivits som svåra för en person att hantera. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta dessa uppgifter, som lämnats av personer som har god kännedom om [REDACTED] funktionsnedsättningar och det hjälpbehov som de föranleder. Oavsett om dessa kramper är epileptiska eller har annan orsak anser förvaltningsrätten att de medför att [REDACTED] behov av hjälp inte kan tillgodoses med hjälp av en person. Utifrån det som framkommit om kramperna och hur de hanteras finner förvaltningsrätten att behovet av dubbel assistans även gör sig gällande under den tid då [REDACTED] deltar i daglig verksamhet. Det kan enligt förvaltningsrättens mening inte förutsättas att personalen på den dagliga verksamheten, som ansvarar för verksamhetens bedrivande och samtliga personer som deltar i verksam-

heten, har möjlighet att hjälpa [REDACTED] personliga assistent att bryta kramper som uppstår när han deltar i verksamheten. Med tanke på att det inte går att förutsäga när och hur frekvent kramperna kommer, och med beaktande av vad som i övrigt framkommit om [REDACTED] funktionshinder, anser förvaltningsrätten att [REDACTED] för att tillförsäkras goda levnadsvillkor har behov av dubbel assistans under all vaken tid, dvs. med yrkade 19,5 timmar per dygn, från och med den 1 november 2014.

Förvaltningsrätten finner således att [REDACTED] överklagande ska bifallas och att han från och med den 1 november 2014 ska beviljas assistansersättning med i genomsnitt 304,5 timmar per vecka under sex månader.

Denna dom, som enligt bestämmelsen i 112 kap. 5 § socialförsäkringsbalken gäller omedelbart, innebär att förvaltningsrättens interimistiska beslut den 24 oktober 2014 upphör att gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (DV 3104/1 A).

Daniel Wanhatalo
Rådman

Nämndemännen Eva Holmquist, Viveca Pyk Brattström och Gösta Rappe har också deltagit i avgörandet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom två månader** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om

de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

Sista dagen för överklagande är i regel den dag som genom sitt tal i månaden motsvarar den dag Ni fick del av beslutet. Om Ni fick del av förvaltningsrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om Ni fick del av beslutet en dag med ett tal i månaden som inte finns i slutmånaden löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag. Om Ni fick del av beslutet t.ex. den 31 juli måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 september.

Om sista dagen för överklagande infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom två månader* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

För en enskild klagande är sista dagen för överklagande två månader från den dag då han/hon fick del av kammarrättens beslut. Om klaganden fick del av kammarrättens beslut t.ex. den 30 juni måste skrivelsen med överklagande ha kommit in senast den 30 augusti. Om klaganden fick del av beslutet t.ex. den 31 juli, som inte har någon motsvarighet två månader senare, löper tiden i stället ut på slutmånadens sista dag, dvs. i det här exemplet den 30 september. Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nå för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.